

Lapse toetamine asendushooldusel

- 1. Õppekava nimetus:** Töö lastega peredega, kus esineb lähisuhtevägivalda
- 2. Õppekava rühm:** Sotsiaaltöö ja nõustamine
- 3. Eesmärk ja õpiväljundid**

Eesmärk

Lastekaitsetöötaja suhtleb lapsega traumast teadlikuna ja lapse osalemisõigust arvestades ning kindlustab lapsest lähtuvalt tema heaolu asendushoolduse erinevates etappides.

Koolitusel osalemise eeldus Lastekaitsetöötajate põhikoolituse mooduli „Töö lapse ja perega“ või muu lapsega suhtlemise aluspõhimõtteid käsitleva koolituse läbimine. Käesoleval kursusel korratakse lapsega suhtlemise aluspõhimõtteid põgusalt ja keskendutakse lapsega suhtlemisele perest eraldamisel ja edasistes asendushoolduse etappides.

Õpiväljundid

Koolituse lõpuks õppija

- Teab trauma tähendust, mõju sümptomeid ja oskab asjatundlikult reageerida, kiindumusuhete ja -häire eripärasid, kompleks- ja sekundaarse trauma mõistet ning oskab reageerida päästikute avaldumisele.
- Teab, kuidas suhelda lapsega perest eraldamisel ja oskab lapsesõbralikult informeerida last otsustest ning selgitada otsuste sisu.
- Teab asendushoolduse vormide sisu ja tagamaid ning saab aru osapoolte rollist ja vastutusest lapse kasuperega sobitamisel ja muudatustega kohanemisel.
- Oskab välja selgitada lapse bioloogilise vanemaga suhtlemise olulisuse ja kasulikkuse, põhjendada seda lapsele ja vanemale või hooldajale.
- Teab, kuidas tagada, et lapsel on oskused oma elulooga tegeleda.
- Peab oluliseks noore õigeaegset toetamist iseseisvumise ettevalmistamiseks ja teab, kuidas vestelda noorega olulistel teemadel, millised teenused on noorele suunatud ning järelhoolduse õigustatust ja sisustamist.

4. Sihtgrupp

Kohalike omavalitsuste ja Sotsiaalkindlustusameti lastekaitsetöötajad

5. Õppe kogumaht, selle ülesehitus, õppekeskkond ja õppevahendid

Õppe kogumaht on 56 akadeemilist tundi.

Õpe toimub lähiõppena seminariruumis. Osalejatele jagatakse kaustad ja slaidid ning töölehed. Erandkorras võib õpe toimuda e-õppekeskkonnas Zoom.

6. Õppeprotsessi kirjeldus, sh õppe sisu, õppemeetodid ja -materjalid

Õppe sisu
Traumateadlik lähenemine teemas räägime traumast ja kaotusest, lapse väärkohtlemise või hooletusse jätmise mõjust trauma tekkimisel, ebaturvalisest kiindumusmustrist, psühholoogilisest, varjatud ja komplekstraumast, päästikutest. Räägime, millised on peamised sekkumised lapse abistamisel ja traumeeritud lastega suhtlemise peamistest põhimõtetest. Maht: 16 akad. tundi.
Lapse identiteedi toetamine teemas räägime, millest koosneb lapse identiteet, vestlusest lapse eluloo teemal, info analüüsimisest ja põhjendamisest. Räägime ka lapse õigusest olla kontaktis vanemate ja sugulastega. Maht: 8 akad. tundi.
Lapsega suhtlemine perest eraldamisel teemas räägime lapsega suhtlemisest tema osalemisõigust ja traumast teadlikkust silmas pidades, tema informeerimisest perest eraldamise käigus toimuvast, et info ei kahjustaks last või lapse suhteid. Lapsega vestluse ettevalmistamisest, suhtlemist mõjutavatest teguritest. Maht: 8 akad. tundi.
Lapse ja kasupere sobitumine ja muudatustega kohanemine teemas arutleme asendushoolduse vormide sisu ja tagamaid ning lapse ja kasupere sobitumise teemal, muudatustega kohanemisest, samuti asendushoolduse väljakutsetest üle. Maht: 8 akad. tundi.
Lapse bioloogilise perega suhete hoidmine ning toetamine teemas räägime kaasvanemlustest, erinevate osapoolte rollidest ja väljakutsetest, suhte toetamisest, päritoluperega kohtumise õnnestumise eeldustest, lapse toetamisest olukorras, kus kohtumine ei ole võimalik. Maht: 8 akad. tundi.
Noore toetamine iseseisvumisel ja tulevikuplaanide kindlustamisel teemas räägime noore iseseisvumisest, vestlusest noorega sellel teemal, noortele suunatud teenustest, sh järelhoolduse teenuse sisust ja korraldusest, noore lähisvõrgustikust kui ressursist. Maht: 8 akad. tundi.

Õppemeetodid: interaktiivne loeng, arutelu, grupitööd, rollimängud, paaristööd, iseseisvad tööd, juhtumi arutelud, (enese)analüüs.

Õppematerjalid: slaidid, töölehed ja kirjalikud kokkuvõtted.

7. Hindamine ehk õppe lõpetamise tingimused

Koolituse lõpetamiseks on vaja osaleda vähemalt 85% auditoose töö või veebiseminaride ajast.

8. Väljastatavad dokumendid (tõend või tunnistus)

Osalemise tõend.

9. Koolitajate kvalifikatsiooni, õpi- või töökogemuse kirjeldus

Kätlin Juurik on kliiniline lapsepsühholoog ja kliiniline psühholoog töökogemusega Põlva Haiglast, TÜK Psühhiaatria kliinikumist. Kätlinil on kogemus ka Tilsi Perekodu kliinilise lapsepsühholoogina ning Kaagvere erikoolist sotsiaalpedagoogi/tugispetsialistina. Kätlin on koolitanud lastekaitse- ja asenduskodu töötajaid ka seksuaalse väärkohtlemise teemal.

Maria Žuravljova on TÜ Narva Kolledži noorsootöö nooremlektor, ta on olnud ka sotsiaaltöö assistent ning töötanud SOS Lasteküla Narva projekti koordinaatorina. Maria on töötanud ka peretöötajana, kriminaalhooldusametnikuna ja vabatahtlikuna. Ta on uuendanud hooldusperede koolitusmaterjale programmis PRIDE ning on vanemlusprogrammi „Imelised aastad“ grupijuht ja asendushoolduse töötajate koolitaja.

Elmet Puhm on SOS Lasteküla teenuste arendusjuht. Elmet on varasemalt samas olnud erinevates rollides, sh kasvataja, ning ka asendushoolduse valdkonna nõunik sotsiaalministeeriumis. Ta on olnud ekspert erinevate asendushooldust puudutavate uuringute ja juhiste töögruppides ja pikaajane asendushoolduse töötajate koolitaja ning vanemlusprogrammi „Imelised aastad“ grupijuht.

Liis Saarna on MTÜ Oma Pere juhatuse liige ja projektijuht. Liis on olnud ka lastekaitse spetsialist Harju Maavalitsuses, kus tegeles asendushoolduse ja lapsendamise valdkonnaga. Ta on pikaajane hooldusperede koolitaja PRIDE programmis ning ka grupinõustaja ja koolitaja asendushoolduse valdkonnas.

Sigrid Petoffer on Tallinna Lastekodu peretoe koordinaator ja MTÜ VAITER programmijuht. Sigrid on olnud varasemalt ka MTÜ Oma Pere tegevjuht. Ta on pikaajane hooldusperede koolitaja PRIDE programmis ja on osalenud ka eksperdi või analüütikuna erinevate asendushoolduse valdkonna analüüside või arendusprojektide juures.

Meelis Kukk on Tallinna Lastekodu juhataja, Eesti Asenduskodu Töötajate Liidu projektide juht ja koolitaja, eestvedaja. Meelis on olnud ka Keila SOS Noortekodu kasvataja-noortejuhendaja. Ta on programmi „Hoolivad isad“ ning ka asenduskodu töötajate koolitaja.